

۷- خیرگی

خیرگی عامل تمایز میان اشیاء و زمینه آن (سطح زمین) است و در واقع تراکم نور سطح شیء و زمین را به یکدیگر نزدیک می‌کند. در شرایطی که خیرگی به آن حد برسد که شیء قابل تشخیص نباشد و دیده نشود، خیرگی مطلق ایجاد می‌شود. در این صورت درصدی که مقدار درخشندگی زمینه شیء (سطح زمین) باید افزایش یابد تا شیء بتواند دیده شود، «آستانه افزایش» نام دارد. آستانه افزایش بستگی به توزیع نور چراغ، درخشندگی سطح زمین، آرایش نصب و محل ناظر دارد. بنابراین، خیرگی با تنظیم آستانه افزایش قابل کنترل است. خیرگی به عنوان یک عامل آزار دهنده در روشنایی می‌باشد که باعث محدود شدن حوزه دید و ایجاد خستگی برای افراد می‌شود و باید تا آنجا که ممکن است محدود شود. بدیهی است که حذف کامل خیرگی امکان‌پذیر نمی‌باشد.

شکل ۹ چند نمونه از خیرگی را نشان می‌دهد.

شکل ۹- خیرگی

عواملی که می‌توانند باعث ایجاد خیرگی شوند عبارتند از:

۱- استفاده از چراغ نامناسب،

۲- قرارگیری چراغ یا پنجره در موقعیت نامناسب،

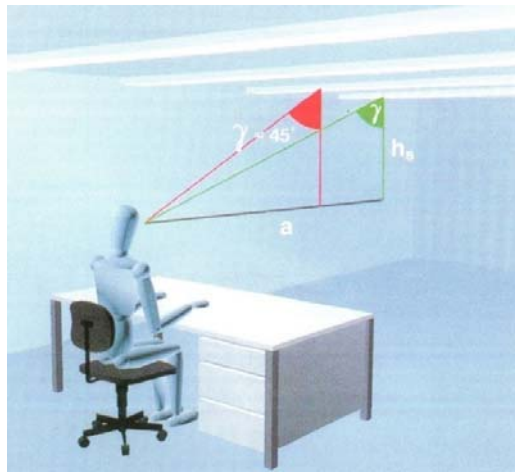
۳- انعکاس بالای سطوح مختلف

در مورد روشنایی خیابانی، خیرگی می‌تواند باعث کاهش قدرت دید رانندگان شده و در نتیجه خطرات جانبی به دنبال داشته باشد.

خیرگی را می‌توان به دو دسته خیرگی مستقیم که ناشی از چراغ‌ها می‌باشد و خیرگی غیرمستقیم که ناشی از سطوح منعکس کننده است تقسیم‌بندی کرد. خیرگی مستقیم در اثر درخشندگی بیش از حد چراغ‌های نامناسب یا چراغ‌هایی با موقعیت نامناسب یا لامپ‌های پخشگر^۱ معمولی بدون حفاظ ایجاد می‌شود که باعث ناراحتی و کاهش قابل توجهی در کیفیت عملکرد بینایی (خیرگی فیزیولوژیکی) می‌شود.

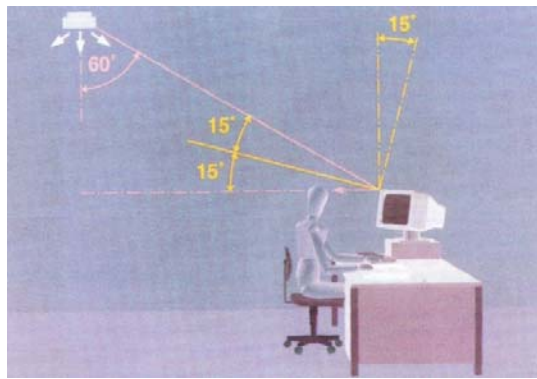
خیرگی انعکاسی به انعکاس آزار دهنده و مزاحم نور لامپ‌ها، چراغ‌ها یا پنجره‌هایی که نور شدیدی از آنها می‌تابد، از روی سطوح صیقلی یا منعکس کننده از قبیل سطح جاده‌های آسفالتی خیس، کاغذهای هنری (گلاسه) یا صفحه نمایش کامپیوتر اطلاق می‌شود. این خیرگی می‌تواند با انتخاب درست لامپ‌ها و چراغ‌ها و چیدمان نصب مناسب آنها محدود شود.

شکل ۱۰ چند نمونه از خیرگی مستقیم و انعکاسی را نشان می‌دهد.

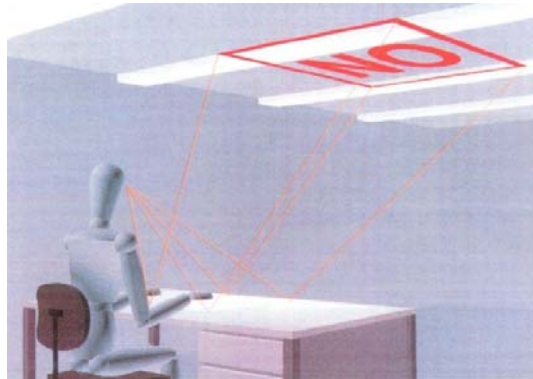

خیرگی مستقیم

شکل ۱۰- چند نمونه خیرگی مستقیم و انعکاسی

خبرگی انعکاسی

خبرگی انعکاسی

ادامه شکل ۱۰- چند نمونه خبرگی مستقیم و انعکاسی